

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΤΡΙΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 18 Νοεμβρίου 2021, με την ακόλουθη σύνθεση: Ασημίνα Σαντοριναίου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Νικολέτα Ρένεση και Δημήτριος Κοκοτσή, Σύμβουλοι, Αικατερίνη Σπηλιοπούλου και Φωτεινή Πούλιου, Πάρεδροι (με συμβουλευτική ψήφο).

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη η Επιτροπεύουσα Πάρεδρος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Χαρίκλεια Ζάχου, ως νόμιμη αναπληρώτρια της Γενικής Επιτρόπου της Επικρατείας, η οποία είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Αντωνία Σαρλά, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει α) την από ... (Α.Β.Δ. ...) έφεση του ..., φορολογικού κατοίκου ... (οδός ...), ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ.1 του ν. 4700/2020 του πληρεξούσιου δικηγόρου του Δημητρίου Σπυρόπουλου (ΑΜ ΔΣΑ 16963) και β) την από ... (Α.Β.Δ. ...) έφεση του ίδιου εκκαλούντος, ο οποίος παραστάθηκε ως ανωτέρω.

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Μαρίας Γραμματικάκη και

κατά α) της ... πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ) και β) της ... πράξης της αυτής Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Υπουργείου Οικονομικών.

Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), νομίμως εκπροσωπούμενο από τον Διοικητή του, παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη,

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Την Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία ζήτησε την απόρριψη των εφέσεων.

Την Πάρεδρο της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την παραδοχή των εφέσεων.

Το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη στις 2 Ιουνίου 2022, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

Αφού άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Δημητρίου Κοκοτσή

**Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο**

1. Με την πρώτη έφεση (Α.Β.Δ. ...) ο εκκαλών, πολιτικός συνταξιούχος, πρώην υπάλληλος του Υπουργείου Εξωτερικών, ζητεί την ακύρωση της ... πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ). Με την πράξη αυτή τροποποιήθηκε η ... αρχική πράξη κανονισμού σύνταξης του ΓΛΚ και αφαιρέθηκαν οι χρόνοι υπηρεσίας του εκκαλούντος στο Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, από 1.1.1978 έως 31.12.1990, που διανύθηκαν με ασφάλιση στο ασφαλιστικό σύστημα της ... , με την αιτιολογία ότι δεν λογίζονται συντάξιμοι και ότι αξιοποιούνται με τις διατάξεις περί κοινωνικής ασφάλισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορίστηκε δε η καταβολή τμηματικής σύνταξης στον εκκαλούντα από το Δημόσιο.

2. Με τη δεύτερη έφεση (Α.Β.Δ. ...), η οποία κατατέθηκε αρχικώς ως ένσταση (βλ. την ... Πράξη του Α΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου) και ήδη λογίζεται ως έφεση κατ' εφαρμογή του άρθρου 352 παρ. 2 του ν. 4700/2020, ο εκκαλών ζητεί την ακύρωση της ... -και όχι ...όπως προφανώς εκ παραδρομής αναγράφεται στο δικόγραφο της έφεσης- πράξης της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Υπουργείου Οικονομικών. Με την πράξη αυτή καταλογίσθηκε εις βάρος του το ποσό των ... ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σε διαφορές συντάξεων που αυτός φέρεται ότι εισέπραξε αχρεωστήτως κατά το χρονικό διάστημα από 7.6.2012 μέχρι 30.11.2016, λόγω του επανακαθορισμού της σύνταξής του, αναδρομικά από τον χρόνο που αυτή είχε ορισθεί πληρωτέα, με την προαναφερθείσα ... τροποποιητική πράξη του ΓΛΚ.

3. Οι κρινόμενες εφέσεις, για τις οποίες καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (βλ. τα υπ' αριθ. ..., αντίστοιχα, ειδικά έντυπα παραβόλου του Δημοσίου, σειράς Α΄), έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα και νομότυπα και συνεπώς είναι τυπικά δεκτές και πρέπει να εξετασθούν περαιτέρω ως προς τη βασιμότητά τους, λόγω δε της πρόδηλης μεταξύ τους συνάφειας πρέπει αυτές να συνεκδικασθούν.

4. Ο Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α΄ 210) ορίζει στο άρθρο 12 ότι «1. Συντάξιμη λογίζεται και προσμετράται στις υπηρεσίες του προηγούμενου άρθρου: α) (...) β) Η προγενέστερη υπηρεσία με μηνιαίο μισθό, με μηνιαία ή ημερήσια αποζημίωση ως έκτακτων, αναπληρωτών, προσωρινών υπαλλήλων ή υπαλλήλων που αμείβονται από ειδικά κονδύλια του προϋπολογισμού, η οποία παρασχέθηκε μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας τους ή, για όσους στη συνέχεια μονιμοποιήθηκαν σε υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου, μετά τη συμπλήρωση του 15ου έτους. Στην παραπάνω περίπτωση περιλαμβάνεται και η προγενέστερη υπηρεσία που παρασχέθηκε με οποιαδήποτε

ιδιότητα και σχέση έκτακτου, με σύμβαση, με μηνιαίο μισθό ή ημερομίσθιο, πρόσκαιρου ή με αποκοπή υπαλλήλου ή υπηρέτη που εργάζεται με πλήρες ωράριο και αμείβεται από ειδικά (εθνικά) κονδύλια του προϋπολογισμού (...). Το ίδιο ισχύει και γι' αυτούς που μισθοδοτούνται από ειδικούς λογαριασμούς των Υπουργείων ή από έκτακτους πόρους τους (...), εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι παρακάτω προϋποθέσεις: αα) Νομική διάταξη ή τουλάχιστον διοικητική πράξη που να προβλέπει την πρόσληψη. ββ) Πρόσληψη από το αρμόδιο σύμφωνα με το νόμο όργανο και γγ) Απασχόληση σύμφωνα με το ωράριο που προσιδιάζει στη φύση της υπηρεσίας. Η παραπάνω υπηρεσία λογίζεται συντάξιμη και αν ακόμη ο υπάλληλος δεν είχε αποκτήσει την Ελληνική Ιθαγένεια όταν υπηρετούσε. (...)» και στο άρθρο 13 παρ.4, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011 (Α' 180), ότι «Για το συντάξιμο κάθε υπηρεσίας από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 12 η οποία έχει διανυθεί σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ασφάλιση για σύνταξη σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης της χώρας αυτής, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των Κοινοτικών Κανονισμών για την Κοινωνική Ασφάλιση».

5. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι το συντάξιμο της αναφερόμενης στο άρθρο 12 παρ.1 περ. β' του Συνταξιοδοτικού Κώδικα προϋπηρεσίας, η οποία διανύθηκε σε χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ασφάλιση για σύνταξη σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης της χώρας αυτής, διέπεται από τις διατάξεις των Κοινοτικών Κανονισμών για την Κοινωνική Ασφάλιση (βλ. και ΕΛΣ πρώην Π Τμ. 607/2019, 1519/2018).

6. Ο Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29.4.2004 «για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας» (L 166), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, μετά την τροποποίησή του με τον Κανονισμό (ΕΚ) 998/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16.0.2009 (L 284) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 1244/10της Επιτροπής της 9.12.2010 (L 338), ορίζει στον Τίτλο I αυτού, που επιγράφεται «Γενικές Διατάξεις», στο άρθρο 1 «Ορισμοί», ότι «Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως: α) (...) δ) «δημόσιος υπάλληλος»: το πρόσωπο το οποίο θεωρεί ως δημόσιο υπάλληλο ή προς αυτόν εξομοιούμενο πρόσωπο το κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται η υπηρεσία που το απασχολεί· ε) «ειδικό σύστημα για δημοσίους υπαλλήλους»: οιοδήποτε σύστημα κοινωνικής ασφάλειας το οποίο διαφέρει από το γενικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας που εφαρμόζεται στους μισθωτούς στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και στο οποίο υπάγονται άμεσα όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι ή ορισμένες κατηγορίες αυτών· στ) (...) κ) «περίοδος ασφάλισης»: οι περίοδοι εισφοράς, μισθωτής δραστηριότητας ή μη μισθωτής δραστηριότητας, όπως αυτές ορίζονται ή αναγνωρίζονται ως περίοδοι ασφάλισης

από τη νομοθεσία, υπό την οποία έχουν ή θεωρούνται ότι έχουν πραγματοποιηθεί, καθώς και όλες οι εξομοιούμενες προς αυτές περιόδους, στο βαθμό που έχουν αναγνωρισθεί από τη νομοθεσία αυτή ως ισοδύναμες με περιόδους ασφάλισης: κα) (...) κγ) «σύνταξη»: όχι μόνον οι συντάξεις, αλλά και οι εφάπαξ παροχές που μπορούν να τις υποκαταστήσουν και οι πληρωμές υπό μορφή επιστροφής εισφορών καθώς επίσης, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του τίτλου ΙΙΙ, οι προσαυξήσεις αναπροσαρμογής ή τα συμπληρωματικά επιδόματα: (...)). Περαιτέρω, στον Τίτλο ΙΙΙ του ίδιου Κανονισμού, που επιγράφεται «Ειδικές διατάξεις σχετικά με τις διάφορες κατηγορίες παροχών» και στο Κεφάλαιο 5 «Συντάξεις γήρατος και επιζώντων», ορίζονται τα εξής: στο άρθρο 50 «Γενικές διατάξεις» ότι «1. Όλοι οι αρμόδιοι φορείς προβαίνουν στη διαδικασία εκκαθάρισης των παροχών, στο πλαίσιο όλων των νομοθεσιών των κρατών μελών, στις οποίες έχει υπαχθεί ο ενδιαφερόμενος, από τη στιγμή κατά την οποία έχει υποβληθεί αίτηση εκκαθάρισης, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος ζητήσει ρητά την αναβολή της εκκαθάρισης των παροχών γήρατος δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών. 2. (...)», στο άρθρο 52, με τον τίτλο «Εκκαθάριση των παροχών», ότι «1. Ο αρμόδιος φορέας υπολογίζει το ποσό της οφειλόμενης παροχής: α) σύμφωνα με τη νομοθεσία την οποία εφαρμόζει, μόνο όταν οι όροι που απαιτούνται για τη θεμελίωση δικαιώματος σε παροχές, πληρούνται αποκλειστικά δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (αυτοτελής παροχή): β) με τον υπολογισμό ενός θεωρητικού ποσού και, εν συνεχεία, ενός πραγματικού ποσού (αναλογική παροχή), ως εξής: i) το θεωρητικό ποσό της παροχής ισούται προς την παροχή την οποία θα μπορούσε να διεκδικήσει ο ενδιαφερόμενος, εάν όλες οι περιόδους ασφάλισης ή/και κατοικίας οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί δυνάμει των νομοθεσιών των άλλων κρατών μελών είχαν πραγματοποιηθεί δυνάμει της νομοθεσίας την οποία εφαρμόζει ο φορέας, κατά την ημερομηνία εκκαθάρισης της παροχής: εάν, δυνάμει της νομοθεσίας αυτής, το ποσό της παροχής είναι ανεξάρτητο από τη διάρκεια των περιόδων οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί, το ποσό αυτό εκλαμβάνεται ως το θεωρητικό ποσό: ii) ο αρμόδιος φορέας προσδιορίζει κατόπιν το πραγματικό ποσό της αναλογικής παροχής, βάσει του θεωρητικού ποσού κατ' αναλογίαν της διάρκειας των περιόδων οι οποίες πραγματοποιήθηκαν πριν από την επέλευση του κινδύνου δυνάμει της νομοθεσίας την οποία εφαρμόζει ο φορέας σε σχέση προς τη συνολική διάρκεια των περιόδων οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί πριν από την επέλευση του κινδύνου δυνάμει των νομοθεσιών όλων των ενδιαφερομένων κρατών μελών. 2. Εφόσον είναι αναγκαίο, ο αρμόδιος φορέας εφαρμόζει επί του ποσού το οποίο υπολογίζεται σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 1, το σύνολο των κανόνων μείωσης, αναστολής ή κατάργησης οι οποίοι προβλέπονται από την νομοθεσία, που αυτός εφαρμόζει, εντός των ορίων τα οποία ορίζουν τα

άρθρα 53 έως 55. 3. Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να λάβει από τον αρμόδιο φορέα κάθε κράτους μέλους, το υψηλότερο από τα ποσά που υπολογίζονται σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 1. (...), στο άρθρο 60 «Ειδικές διατάξεις για δημοσίους υπαλλήλους», ότι «1. Τα άρθρα 6, 50, το άρθρο 51 παράγραφος 3 και τα άρθρα 52 έως 59 εφαρμόζονται, *mutatis mutandis*, σε πρόσωπα τα οποία καλύπτονται από ειδικό σύστημα για δημοσίους υπαλλήλους (...)».

7. Από τις ως άνω διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 883/04 – που αντικατέστησε, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 90 αυτού και στο άρθρο 97 του εκτελεστικού του Κανονισμού (ΕΚ) 987/2009, από 1.5.2010 τον προηγούμενο Κανονισμό 1408/71 (βλ. ΕΛΣ πρώην Π Τμ. 577/2017, αποφ. ΔΕΕ της 3.3.2016, C-12/14 Επιτροπή κατά Μάλτας, σκ. 7, της 27.2.2014, C- 32/13 Petra Würker κατά Familienkasse Nürnberg, σκ. 9) – οι οποίες είναι δεσμευτικές και ισχύουν άμεσα σε κάθε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκύπτει ότι ο αρμόδιος φορέας συνταξιοδότησης ενός κράτους-μέλους, στον οποίο υποβάλλεται η αίτηση για συνταξιοδότηση, υποχρεούται να λάβει υπόψη του όλους τους χρόνους ασφάλισης που έχουν πραγματοποιηθεί από μισθωτό σε άλλο ή άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο συνυπολογισμός όμως των περισσότερων αυτών χρόνων ασφάλισης γίνεται με βάση αποκλειστικά το κανονιστικό πλαίσιο που τίθεται από τις διατάξεις του Κανονισμού αυτού. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 1 – 3 του Κανονισμού (πρβλ. και τις αντίστοιχες παρεμφερείς διατάξεις του άρθρου 46 παρ. 1 – 3 του προϊσχύσαντος Κανονισμού 1408/71), στην περίπτωση που σε ένα πρόσωπο πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που απαιτούνται από τη νομοθεσία ενός κράτους-μέλους χωρίς να χρειάζεται να γίνει συνυπολογισμός των χρόνων ασφάλισης που έχουν πραγματοποιηθεί σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή όταν υπάρχει αυτοτελές δικαίωμα συνταξιοδότησης, τότε ο αρμόδιος φορέας του κράτους αυτού αφενός υπολογίζει το ποσό της σύνταξης με βάση τους δικούς του μόνο χρόνους ασφάλισης (αυτοτελής παροχή) και, αφετέρου, υπολογίζει το τμηματικό της ποσό, σύμφωνα με την παρ. 1 περ. α' και β' του άρθρου 52, ήτοι αρχικά υπολογίζει το θεωρητικό ποσό της σύνταξης την οποία θα εδικαιούτο ο ενδιαφερόμενος, εάν όλες οι περίοδοι ασφάλισης είχαν πραγματοποιηθεί στο εν λόγω κράτος-μέλος και στη συνέχεια προσδιορίζει το πραγματικό ποσό της σύνταξης (αναλογική παροχή) με βάση το θεωρητικό ποσό και ανάλογα με τον χρόνο ασφάλισης που διανύθηκε υπό τη νομοθεσία του σε σχέση με τον συνολικό χρόνο ασφάλισης που διανύθηκε υπό τη νομοθεσία όλων των κρατών-μελών. Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται από τον αρμόδιο φορέα κάθε κράτους-μέλους, στο οποίο έχει πραγματοποιήσει χρόνους ασφάλισης, το υψηλότερο ποσό παροχής από τα δύο που υπολογίζονται σύμφωνα

με τις περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 52, δηλαδή μεταξύ της αυτοτελούς και της αναλογικής παροχής (πρβλ. ΔΕΕ απόφαση της 7 Ιουλίου 1994, υπόθ. C-146/93, Hugh Mc Lachlan, σκ. 40). Ειδικότερα, όταν ο συνυπολογισμός των περιόδων ασφάλισης που διανύθηκαν σε όλα τα κράτη-μέλη αποδεικνύεται ευνοϊκότερος για τον ενδιαφερόμενο απ' ό,τι η εφαρμογή μόνον της νομοθεσίας, της οποίας πληρούνται οι προϋποθέσεις και με βάση την οποία έχει υπολογιστεί η κατά το άρθρο 52 παρ. 1 αυτοτελής παροχή με τον υπολογισμό μόνον των περιόδων που συμπληρώθηκαν υπό τη νομοθεσία αυτή, οφείλεται η υψηλότερη αναλογική παροχή σύνταξη, που προκύπτει από τον ανωτέρω συνυπολογισμό και όχι η αυτοτελής (ΔΕΕ απόφαση της 17 Δεκεμβρίου 1998, C-244/97, Rijksdienst voor Pensioenen και Gerdina Lustig, σκ. 34, ΕλΣυν Τρίτο Τμ. 820/2021). Το ανωτέρω σύστημα που υιοθετείται από τις διατάξεις του προαναφερόμενου Κανονισμού, όπως και από τις αντίστοιχες του προϊσχύσαντος 1408/71, στην περίπτωση που ένα πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης με βάση τη νομοθεσία ενός κράτους-μέλους (υπάρχει δηλαδή αυτοτελές δικαίωμα) έχει παράλληλα και χρόνους ασφάλισης σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βασίζεται στην αρχή του συνυπολογισμού των χρόνων ασφάλισης που έχουν διανυθεί σ' αυτά τα κράτη-μέλη και όχι στην αρχή της αναγνώρισης των χρόνων αυτών ως συντάξιμων, με την έννοια της καταβολής του αναλογούντος ποσού σύνταξης, έστω και κατόπιν εξαγοράς, για όλους αυτούς τους χρόνους ασφάλισης από το κράτος-μέλος, στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση για συνταξιοδότηση, καθώς με τον Κανονισμό 883/04 (και τον προηγούμενο 1408/71) δεν σκοπήθηκε η θέσπιση κοινού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, αλλά η θέσπιση κανόνων για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των κρατών-μελών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 51 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΔΕΕ απόφαση της 7 Ιουλίου 1994, C-146/93, Hugh Mc Lachlan, σκ. 38, ΕλΣ Ολ. 556/2017). Συνεπεία τούτου, ο αρμόδιος συνταξιοδοτικός φορέας του κράτους-μέλους, στον οποίο υποβάλλεται η αίτηση για συνταξιοδότηση, υποχρεούται να καταβάλει τη σύνταξη που αναλογεί στον χρόνο ασφάλισης που διανύθηκε στην επικράτειά του και όχι στο σύνολο των περιόδων ασφάλισης που έχουν διανυθεί σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ΕλΣ Ολ. 1965/2004, πρώην ΙΙ Τμ. 844/2003).

8. Οι αρχές της χρηστής και εύρυθμης διοίκησης, που διέπουν τη δράση των δημόσιων οργάνων, επιβάλλουν τη μη αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθεισών περιοδικών παροχών όταν, ενόψει των υφιστάμενων σε κάθε περίπτωση συνθηκών, συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δημιουργήθηκε στον λαβόντα η δικαιολογημένη (εύλογη) πεποίθηση, αφού εκπλήρωσε τις νόμιμες υποχρεώσεις του, ότι ήταν δικαιούχος των παροχών αυτών

και συνεπώς εισέπραττε καλοπίστως τα καταβαλλόμενα, αντίστοιχα, χρηματικά ποσά και β) από την εκτίμηση των στοιχείων της προσωπικής, οικογενειακής και οικονομικής κατάστασής του προκύπτει ότι η αναζήτησή τους, μετά την πάροδο μακρού, ανάλογα με τις περιστάσεις, χρόνου και η επιστροφή τους θα δημιουργήσει απρόβλεπτες και ανυπέβλητες οικονομικές δυσχέρειες, με άμεση δυσμενή επίδραση στα μέσα διαβίωσης του ίδιου και της οικογένειάς του. Δικαιολογημένη πεποίθηση ως προς την ορθή χορήγηση μιας συνταξιοδοτικής παροχής συντρέχει ιδίως όταν (α) η χορήγησή της στηρίζεται σε νομική διάταξη, (β) καταβάλλεται βάσει νομίμως, κατά τον χρόνο θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εκδοθείσας συνταξιοδοτικής πράξης, σε συμφωνία με τα αντίστοιχα υπηρεσιακά στοιχεία του δικαιούχου που κατά τον νόμο λαμβάνονταν υπόψη για τον προσδιορισμό του ύψους της και (γ) εισπράττεται για μακρά χρονική περίοδο καλοπίστως από τον ωφελούμενο, ήτοι με την εύλογη πεποίθηση ότι η νομική αυτή κατάσταση είναι νόμιμη και ότι έχει το δικαίωμα για την απόληψη της παροχής. Για τη διαπίστωση της δικαιολογημένης πεποίθησης ως προς τη νομιμότητα χορήγησης των παροχών απαιτείται να συνεξετάζονται τα ιδιάζοντα περιστατικά κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης και ιδίως αν η χορήγησή τους είναι συνέπεια μιας κατά τεκμήριο νόμιμης, κατά τον χρόνο έκδοσής της, συνταξιοδοτικής πράξης, η οποία μεταγενεστέρως ανακλήθηκε, το εμφανές της παρατυπίας, η τακτικότητα των καταβολών και το χρονικό διάστημα καταβολής τους. Ομοίως, για την εκτίμηση του χρόνου καταβολής και καλόπιστης είσπραξής τους από τον ωφελούμενο συνταξιούχο ως «μακρού», ήτοι ικανού για τη δημιουργία δικαιολογημένης πεποίθησης, εκτιμώνται οι ειδικές περιστάσεις κάθε υπόθεσης, που δημιουργούν ένα τεκμήριο σταθερότητας και ισχυρής πεποίθησης για τη νομιμότητα της καταβολής και όχι μόνο αυτοτελώς ο χρόνος που διέρρευσε από την έναρξη των καταβολών έως την αναζήτησή τους, που αποτελεί απλώς ένα στοιχείο εκτιμήσεως του νομίμου της αναζήτησης (πρβλ ΔΕΕ C-44/74, 46/74 και 49/74, Marie-Louise Acton κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκ. 29, White κατά Επιτροπής, T-107/92 George John White κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σκ. 47 και T-205/01, Ronsse κατά Επιτροπής, σκ. 52), ενόψει και του πρόδηλου ή μη της παρατυπίας. Ειδικότερα, εκτιμάται, επιπλέον, ο ευκαιριακός ή συνεχής χαρακτήρας των καταβολών, καθώς και αν η χορήγησή τους βασίζεται σε διοικητική πράξη που εκδόθηκε κατά δεσμία αρμοδιότητα, χωρίς επιφύλαξη ή αβεβαιότητα ως προς τις συνέπειές της, μετά την τήρηση μιας διοικητικής διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας ελέγχθηκε η συνδρομή των αναγκαίων προϋποθέσεων χορήγησής τους (ΕΛΣ Ολ. 2893/2020, όπου και μειοψηφία).

9. Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Ο εκκαλών, ... πολίτης, προσλήφθηκε την ... ως φύλακας – θυρωρός με

σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στην Πρεσβεία της Ελλάδας στο ..., όπου υπηρέτησε μέχρι τις ..., και ακολούθως, προσλήφθηκε την ... ως φύλακας – θυρωρός, ομοίως με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στην Πρεσβεία της Ελλάδας στην ... (...) έως Στη συνέχεια, διορίστηκε στις ... σε οργανική θέση φύλακα - θυρωρού στο Υπουργείο Εξωτερικών, αποχώρησε δε από την ενεργό υπηρεσία στις ... (...).

10. Με την ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων του ΓΛΚ κανονίστηκε στον εκκαλούντα σύνταξη ύψους 1.068,25 ευρώ, πληρωτέα από ..., με βάση συνολική συντάξιμη υπηρεσία από έτη 35-00-00, η οποία αναλύεται σε υπηρεσία του ως τακτικού υπαλλήλου στο Υπουργείο Εξωτερικών από ... έως ... (έτη 21-1-20) και σε προσμετρητές προϋπηρεσίες του ως εκτάκτου υπαλλήλου στο ίδιο Υπουργείο από ... έως ... (έτη 0-10-0) και από ... έως ... (έτη 13-0-10). Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην πράξη αυτή, η συντάξιμη υπηρεσία του εκκαλούντος τερματίστηκε στις ..., οπότε και συμπλήρωσε 35ετή συντάξιμη υπηρεσία και είχε υπερβεί το 60^ο έτος της ηλικίας του, ενώ η μετά από την ημερομηνία αυτή παρασχεθείσα υπηρεσία του δεν παράγει συνταξιοδοτικά αποτελέσματα. Η ως άνω πράξη τροποποιήθηκε με την ... όμοια, με την οποία επανυπολογίστηκε η σύνταξη του εκκαλούντος σε 1.070,95 ευρώ, πληρωτέα από 7.6.2012, κατόπιν ορθής εφαρμογής των διατάξεων του ν. 3029/2002.

11. Ακολούθως, οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της ... διαβίβασαν στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (αριθ. πρωτ. ...) α) το ... (CY) ευρωπαϊκό έντυπο βεβαίωσης για τους χρόνους ασφάλισης στην ..., σύμφωνα με το οποίο ο εκκαλών ήταν ασφαλισμένος στο ασφαλιστικό σύστημα της ..., μεταξύ άλλων, από ... έως ..., δηλαδή κατά το διάστημα που υπηρετούσε ως έκτακτος υπάλληλος στην πρεσβεία της Ελλάδας στη ... , και β) το ... (CY) ευρωπαϊκό έντυπο κοινοποίησης απόφασης σχετικής με αίτηση σύνταξης, σύμφωνα με το οποίο απονεμήθηκε στον εκκαλούντα τμηματική σύνταξη, ποσού 334,43 ευρώ από ..., και 360,08 ευρώ από ..., κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 46 παρ. 1 στοιχ. α, σημείο i και παρ. 2 του Κανονισμού 1408/71. Κατόπιν της ανωτέρω εξέλιξης, με την ήδη προσβαλλόμενη ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων του ΓΛΚ τροποποιήθηκε η προαναφερθείσα ... πράξη κανονισμού σύνταξης και υπολογίστηκε η συνολική συντάξιμη υπηρεσία του εκκαλούντος σε έτη 46-03-00, αποτελούμενη από α) τη βασική υπηρεσία του ως τακτικού υπαλλήλου στο Υπουργείο Εξωτερικών από ... έως ... (έτη 21-1-0), β) τον προσμετρητέο χρόνο ιδιωτικού τομέα σε χώρα της Ε.Ε. από ... έως ... (έτη 11-3-0), γ) τις προσμετρητές προϋπηρεσίες του ως εκτάκτου στο Υπουργείο Εξωτερικών από ... έως ... (έτη 0-

10-0) και από ... έως ... (έτη 0-1-0) και δ) τον προσμετρητέο «χρόνο δημόσιας υπηρεσίας σε χώρα της Ε.Ε.» από ... έως ... (έτη 13-0-0). Ειδικότερα, με την προσβαλλόμενη τροποποιητική αυτή πράξη αφαιρέθηκαν οι χρόνοι υπηρεσίας του εκκαλούντος στο Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, από ... έως ..., που διανύθηκαν με ασφάλιση στο ασφαλιστικό σύστημα της ..., με την αιτιολογία ότι δεν λογίζονται συντάξιμοι και ότι οι χρόνοι αυτοί, όπως και οι υπόλοιποι χρόνοι ασφάλισης του εκκαλούντος στην ..., αξιοποιούνται με τις διατάξεις περί κοινωνικής ασφάλισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ορίσθηκε δε η καταβολή από 7.6.2012 τμηματικής σύνταξης στον εκκαλούντα από το Δημόσιο, ανερχόμενης στο ποσό των 652,82 ευρώ.

12. Ακολούθως, εκδόθηκε η ήδη προσβαλλόμενη με τη δεύτερη έφεση ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Υπουργείου Οικονομικών, με την οποία ο εκκαλών καταλογίσθηκε με το ποσό των 19.719,25 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σε αχρεωστήτως καταβληθείσες σ' αυτόν, κατά το χρονικό διάστημα από ... μέχρι ..., διαφορές συντάξεων που προέκυψαν από τον αναδρομικό επανακαθορισμό της αρχικά κανονισθείσας σύνταξής του σύμφωνα με την προαναφερόμενη ... τροποποιητική πράξη.

13. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στις νομικές σκέψεις που προηγήθηκαν, νομίμως, κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ.4 του άρθρου 13 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011, αφαιρέθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη του ΓΛΚ από τη συνολική συντάξιμη υπηρεσία του εκκαλούντος το χρονικό διάστημα από ... έως ..., κατά το οποίο αυτός υπηρέτησε ως έκτακτος υπάλληλος στην Πρεσβεία της Ελλάδας στη ... με ασφάλιση στο ασφαλιστικό σύστημα της Επομένως, ενόψει της ειδικής ως άνω διάταξης ο λόγος της έφεσης ότι κατά παράβαση των άρθρων 1, 11 και 12 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα δεν αναγνωρίστηκε η επίμαχη προϋπηρεσία του εκκαλούντος ως συντάξιμη, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

14. Ο εκκαλών προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη πράξη φέρει αντιφατική και πλημμελή αιτιολογία, καθώς δεν εργαζόταν από έως ... παράλληλα στο Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών και στο ασφαλιστικό σύστημα της ..., όπως εσφαλμένα αναφέρεται στην πράξη αυτή, αλλά απασχολείτο αποκλειστικώς στο Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, ως επιτόπιο προσωπικό στην Ελληνική Πρεσβεία στην ... σύμφωνα με το άρθρο 69 του τότε ισχύοντος Οργανισμού αυτού (ν.419/1976), εργασία για την οποία είχε ασφαλιστεί στο ασφαλιστικό ... σύστημα. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι στην προσβαλλόμενη πράξη δεν αιτιολογείται βάσει ποιας συγκεκριμένα διάταξης το ως άνω χρονικό διάστημα δεν αναγνωρίστηκε

συντάξιμο, ενόψει και των όσων αντιθέτως του είχαν γνωστοποιηθεί με το ... απαντητικό έγγραφο της 42^{ης} Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με το οποίο ο χρόνος υπηρεσίας του στο Υπουργείο Εξωτερικών από τον διορισμό του ως φύλακα - θυρωρού (...) λογίζεται συντάξιμος και υπολογίζεται για τη θεμελίωση και χορήγηση σύνταξης από το Ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1, 11 και 12 του π.δ. 169/2007.

15. Οι ανωτέρω ισχυρισμοί είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, καθώς όσα σχετικώς διατυπώνονται στην προσβαλλόμενη πράξη δεν είχαν την έννοια, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει ο εκκαλών, ότι αυτός εργαζόταν παράλληλα ως έκτακτος υπάλληλος στο Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών και στο ασφαλιστικό σύστημα της ..., αλλά ότι απασχολείτο ως επιτόπιο προσωπικό της Ελληνικής Πρεσβείας στην ... με ασφάλιση στο ασφαλιστικό σύστημα της Περαιτέρω, ενόψει των όσων αναφέρονται στη προσβαλλόμενη πράξη, από τα οποία προκύπτει ότι για τη συνταξιοδοτική αξιοποίηση του χρόνου υπηρεσίας του εκκαλούντος ως επιτόπιου προσωπικού της Ελληνικής Πρεσβείας στην ..., εφαρμοστέες είναι οι διατάξεις περί κοινωνικής ασφάλισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η μη ρητή αναφορά της διάταξης της παρ.4 του άρθρου 13 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα δεν ασκεί επιρροή ως προς την ορθότητα της αιτιολογίας. Τέλος, η κατά τα ανωτέρω απάντηση στον εκκαλούντα με το ... έγγραφο της 42^{ης} Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ομοίως δεν ασκεί στην προκειμένη περίπτωση επιρροή, αφού το εν λόγω έγγραφο εκδόθηκε υπό προγενέστερο νομικό καθεστώς, ήτοι πριν από τη θέσπιση της ισχύουσας κατά τον χρόνο εξόδου του εκκαλούντος από την υπηρεσία διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 13 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, η οποία προστέθηκε με την περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 4002/2011.

16. Ο εκκαλών ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά παράβαση του ουσιώδους τύπου της προηγούμενης ακρόασης, καθώς δεν κλήθηκε να διατυπώσει τις απόψεις του.

17. Ο λόγος αυτός της έφεσης είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά δέσμια αρμοδιότητα της διοίκησης, στηριζόμενη επί αντικειμενικών δεδομένων, όπως αυτά προέκυπταν από τον συνταξιοδοτικό φάκελο του εκκαλούντος και δεν συνδέεται με υποκειμενικά στοιχεία της συμπεριφοράς του, ώστε να είναι λυσιτελής η παροχή εκ μέρους του εκκαλούντος εξηγήσεων πριν από την έκδοση της πράξης αυτής (ΕλΣ Τρίτο Τμ. 514/2022, πρώην ΙΙ Τμ. 108/2018, 777/2017, 807/2016).

18. Ο εκκαλών υποστηρίζει ότι κατά παράβαση των αρχών της χρηστής και εύρυθμης διοίκησης αναζητείται με την προσβαλλόμενη καταλογιστική πράξη η

επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων διαφορών συντάξεων, καθώς τόσο από όσα διαλαμβάνονταν στο ... απαντητικό έγγραφο της 42^{ης} Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Μισθών και Συντάξεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, όσο και από την ... συνταξιοδοτική πράξη του ΓΛΚ, δημιουργήθηκε σ' αυτόν η πεποίθηση ότι δικαιούτο να λαμβάνει τη σύνταξή του στο ύψος που αυτή είχε αρχικά κανονισθεί, η δε επιστροφή του καταλογισθέντος ποσού θα του προκαλέσει απρόβλεπτες και ανυπέβλητες οικονομικές δυσχέρειες με άμεση δυσμενή επιρροή στα μέσα διαβίωσής του, καθώς μοναδική πηγή εισοδήματος αποτελεί η σύνταξή του. Προς απόδειξη δε του ανωτέρω ισχυρισμού ο εκκαλών προσκομίζει πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος της Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, από τις οποίες προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι το συνολικό δηλωθέν εισόδημά του ανήλθε κατά το έτος 2020 σε 8.327,52 ευρώ, το έτος 2019 σε 8.646,10 ευρώ, το έτος 2018 σε 8.891,52 ευρώ και το έτος 2017 σε 8.974,98 ευρώ.

19. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι επίμαχες διαφορές σύνταξης καταβάλλονταν στον εκκαλούντα σε συνεχή και σταθερή βάση κατά το μεσολάβουν διάστημα από την ημερομηνία συνταξιοδότησής του (...) έως τον χρόνο έκδοσης της ... τροποποιητικής πράξης επανακαθορισμού της σύνταξής του. Η δε καταβολή των διαφορών αυτών πραγματοποιείτο σε εκτέλεση της αρχικής πράξης κανονισμού σύνταξης (...), η οποία ανέπτυσε έννομες συνέπειες καθ' όλο το χρονικό διάστημα έως την τροποποίησή της. Επομένως, δικαιολογημένα δημιουργήθηκε στον εκκαλούντα η πεποίθηση ότι ήταν δικαιούχος της σύνταξής του, όπως το ύψος αυτής είχε αρχικά καθορισθεί και συνεπώς καλόπιστα έλαβε το καταλογισθέν ποσό που αντιστοιχεί στις διαφορές συντάξεων που προέκυψαν από τον αναδρομικό επανακαθορισμό (μείωση) της σύνταξής του μετά από την αφαίρεση του χρόνου της προϋπηρεσίας του στην Περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση του εκκαλούντος, όπως αυτή προκύπτει από τα προσκομισθέντα στοιχεία, καθώς και το ύψος του καταλογισθέντος ποσού (...), το Δικαστήριο κρίνει, κατ' εφαρμογή των αρχών της χρηστής και εύρυθμης διοίκησης, ότι ο καταλογισμός εις βάρος του εκκαλούντος ποσού πέραν των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ θα επιφέρει σ' αυτόν άμεση δυσμενή επίδραση στα μέσα διαβίωσής του.

20. Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει η πρώτη έφεση (...) να απορριφθεί, η δεύτερη έφεση (...) να γίνει εν μέρει δεκτή, να μεταρρυθμισθεί η ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Υπουργείου Οικονομικών και να περιορισθεί το συνολικό ποσό του καταλογισμού σε οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ. Ενόψει δε της απόρριψης της πρώτης έφεσης και της μερικής παραδοχής της δεύτερης, πρέπει να διαταχθεί η κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου του κατατεθέντος για την πρώτη έφεση

παραβόλου και η απόδοση στον εκκαλούντα του κατατεθέντος για τη δεύτερη έφεση παραβόλου (άρθρο 310 παρ.1 ν. 4700/2020). Τέλος, λόγω της εν μέρει νίκης και ήττας, τα δικαστικά έξοδα των διαδικών πρέπει να συμψηφισθούν (άρθρο 314 παρ.2 ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Συνεκδικάζει τις εφέσεις.

Απορρίπτει την πρώτη έφεση (...).

Δέχεται εν μέρει τη δεύτερη έφεση (...).

Μεταρρυθμίζει την ... πράξη της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Υπουργείου Οικονομικών και περιορίζει το συνολικό ποσό του καταλογισμού σε οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ.

Διατάσσει την κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου του κατατεθέντος παραβόλου της πρώτης έφεσης και την απόδοση στον εκκαλούντα του κατατεθέντος παραβόλου της δεύτερης έφεσης.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδικών.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε σε τηλεδιάσκεψη, στις 2 Ιουνίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΚΟΤΣΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΤΩΝΙΑ ΣΑΡΛΑ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 20 Οκτωβρίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΥ

ΑΝΤΩΝΙΑ ΣΑΡΛΑ